

АНОТАЦІЯ ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія еволюції»

1. Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
(освітньо-професійна програма)
2. Спеціальність: 014 Середня освіта (Хімія)
3. Освітня програма «Середня освіта (Хімія та Біологія)»
4. Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
5. Назва дисципліни: **Теорія еволюції**.
6. Лектори: Дефорж Ганна Володимирівна, доктор історичних наук, професор
7. Статус дисципліни: варіативна.
8. Курс, семестр: IV курс, 7 семестр.
9. Кількість кредитів: 5. Модулів – 2. Всього 150 академічних годин; лекцій 22 годин, практичних занять 32 годин, консультацій – 16 годин, самостійної роботи 80 годин.
10. Попередні умови для вивчення дисципліни: успішне опанування навчальних дисциплін загальна цитологія, генетика, екологія, фізіологія людини та тварин, анатомія людини, біологія індивідуального розвитку, біохімія; вміння самостійно застосовувати знання з цитології, гістології, молекулярної біології, біохімії, анатомії та інших дисциплін для рішення конкретних науковопрактичних задач; працювати з науковою та науково-методичною літературою; володіння елементарними навичками системного аналізу. «Теорія еволюції»– це фундаментальна біологічна дисципліна, що розглядає біологічні системи на різних рівнях організації з точки зору їх еволюційного походження.

11. Опис дисципліни (зміст, цілі, структура):

Метою викладання курсу є формування у студентів чіткого уявлення про закономірності еволюційного процесу, основні події історії життя на Землі, місце теорії еволюції у системі сучасних біологічних дисциплін та застосування еволюційного підходу до вирішення конкретно наукових завдань. Підготувати висококваліфікованих вчителів середніх загальноосвітніх закладів, здатних на високому методичному і науковому рівнях забезпечити викладання діалектико-матеріалістичних основ історичного розвитку органічного світу як незворотного еволюційного процесу.

Головними завданнями курсу є набуття студентами теоретичних знань з розвитку живої природи на основі об'єктивних законів і правил; виробити у студентів вміння і навички щодо пояснення еволюційних процесів на підставі конкретних і об'єктивно існуючих процесів і явищ живої природі. Для цього використовувати в навчальному процесі прогресивні інноваційні технології набуття нових знань, вмінь і навичок.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- процес становлення еволюційних поглядів на розвиток живої природи;
- основні положення еволюційного вчення Ч. Дарвіна і синтетичної теорії еволюції;
- рушійні сили і форми еволюції, її елементарні фактори і елементарний еволюційний матеріал;
- вчення про мікро- і макроеволюцію;
- сучасні концепції виду і механізми видоутворення;
- закономірності еволюції екосистем та біосфери.

вміти:

- визначати основні критерії виду і стратегії адаптації в популяціях тварин і рослин;
- встановлювати зв'язок між історичним розвитком біосфери і різноманітністю органічного світу;

- користуватися ембріологічними, порівняльно-анатомічними, біогеографічними і палеонтологічними методами доказу еволюції;
- визначити дію і форми природного відбору і підбору;
- прогнозувати наслідки впливу діяльності людини на різноманітність живих організмів та розвиток екосистем.

Зміст та структура: курс складається зі вступної частини і 12 тем: Вступ. (1) Зміст та завдання еволюційного вчення про виникнення і розвиток органічного світу. (2) Еволюційні погляди, ідеї та теорії до Ж.Б.Ламарка. (3) Переддень ламаркізму. (4) Еволюційне вчення Ж.Б.Ламарка. (5) Еволюційне вчення Ч.Дарвіна. (6) Новітні теорії еволюційного вчення. (7) Хронологія Землі та основні події в живій і неживій природі. (8) Основні напрямки розвитку рослинного і тваринного світу. (9) Антропогенез. (10) Елементарні фактори та рушійні сили еволюції. (11) Еволюція онтогенезу та функцій. (12) Еволюція філогенетичних груп.

12. Система оцінювання курсу

Поточний контроль вивчення навчальної дисципліни «Теорія еволюції» здійснюється за допомогою різних форм контролю – контрольних опитувань або шляхом аудиторного тестового контролю з теоретичних питань, виконання домашніх і індивідуальних завдань, розв'язування практичних завдань за темами курсу, теоретичних завдань самостійної роботи, рефератів тощо. Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям, під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих тем, які студент опрацьовує самостійно за змістом практичного заняття. Застосовується об'єктивний (стандартизований) контроль теоретичної та практичної підготовки студентів. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: усне та письмове опитування, вхідна діагностика і контроль за сформованими когнітивними знаннями та розуміннями.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності та самостійної роботи (у балах) та оцінки модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни. Завданням модульного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу (теми), здатності осмислювати теоретичний зміст частини дисципліни за окремими темами курсу, уміння публічно чи письмово презентувати опанований матеріал.

Підсумковий контроль. Вивчення дисципліни «Теорія еволюції» передбачено навчальним планом у 7 семестрі, форма підсумкового контролю – **диференційний залік**, який проводиться згідно графіку освітнього процесу за розкладом заліково-екзаменаційної сесії. Підсумкова семестрова оцінка з навчальної дисципліни розраховується як сума балів за результатами поточного контролю та самостійної роботи (100 балів) та і виставляється за шкалою ЄКТС та національною шкалою оцінювання для студентів денної форми навчання. Усім студентам, які повністю виконали навчальний план і набрали необхідну кількість балів з цієї дисципліни за кредитно-трансферною накопичувальною системою (не менше 60 % від 100 балів), сумарний результат семестрового контролю в балах та оцінки за національною шкалою («зараховано», «не зараховано»), за шкалою ЄКТС (А, В, С, D, E) – заносяться в Відомість обліку успішності та Залікову книжку студента. Заповнена та оформлена відомість обліку успішності повертається в деканат у визначений термін особисто викладачем. У випадку отримання менше 60 балів – за національною шкалою («не зараховано»), за шкалою ЄКТС (FX, F) – студент обов'язково здійснює перекладання для ліквідації академзаборгованості..

13. Структура оцінювання: Оцінювання проводиться за видами навчальної діяльності: Усне опитування, вирішення завдань, виконання практичних робіт (на практичних заняттях), перевірка письмових робіт (комплексних контрольних робіт, домашніх завдань), дискусія,

диспут, колективне обговорення, (запитань, що виносяться на самостійне опрацювання студентами, рефератів та ін.).

14. Навчально-методичне забезпечення:

Перелік та зміст початково-методичного забезпечення вивчення курсу за вибором «Теорія еволюції» включає в себе: – конспект лекцій з курсу «Теорія еволюції»; – тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної роботи студентів; – завдання для практичних занять та самостійної роботи; – питання, завдання для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь студентів; переліку залікових питань, тем рефератів для підвищення рейтингової оцінки. А також друковані методичні праці: 1. Данилків Я.Н., Данилків О.М. Навчально-методичний посібник для вивчення дисципліни «Теорія еволюційного вчення» студентами денної (очної) та екстернатної форм навчання. – Кіровоград. Полімед-Сервіс, 2008. – 86 с.; 2. Данилків Я.Н., Данилків О.М. Теорія еволюційного вчення (лабораторний практикум). – Кіровоград.: Полімед-Сервіс, 2011. – 190 с.

15. Література для вивчення дисципліни.

Основна

1. Бровдій В.М. Еволюційне вчення. – К.: ВЦ «Академія», 2013. – 336с.
2. Яблоков А.В., Юсуфов А.Г. Эволюционное учение: Учебное пособие для студентов ун-ов. – 2-е изд., перераб. доп. – М.: Высшая школа, 1981. – 343 с.
3. Аносов И.П., Кулинич Л.Я. Основы эволюционной теории.: Учебное пособие. – К.: Твім інверт, 1999. – 288с.
4. Корж О.П. Основы еволюції.: Навчальний посібник. – Суми: ВТД “Університетська книга”, 2006. – 381 с.
5. Северцев А.С. Основы теории эволюции. – М.: МГУ, 1987. - 320 с.

Додаткова

1. Будыко М.И. Эволюция биосферы. – Л.: Гидрометеиздат, 1984. – 488 с.
2. Воронцов Н.Н., Сухорукова Л.Н. Эволюция органического мира. – М.: Просвещение, 1991. – 223 с.
3. Іванченко П.Л. Курс дарвінізму. – К: Радянська школа, 1961. – 351 с.
4. Иорданский Н.Н. Основы теории эволюции. – М.: Просвещение, 1979. – 190с.
5. Парамонов О.О. Дарвінізм. – К.: Вища школа, 1982. – 272 с.